

A SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

A családon belüli erőszak hatása a koragyermekkorai fejlődésre **Végh Viktória**

Óvodapedagógia szak, alapképzés, nappali képzés
Neveléstudományi Intézet

Belső témavezető: Dr. Podráczky Judit egyetemi docens, a Gyermeknevelési Tanszék vezetője
Dr. József István egyetemi docens

A bántalmazás felismerésében óriási szerepe van a jelzőrendszer tagjainak. A bántalmazás jele lehet a gyermek ápolatlansága, éhsége, a szexuális bántalmazásnak vannak más specifikus jelei is. A családon belüli problémákat jelezheti a gyermek viselkedésének hirtelen megváltozása, iskolai teljesítményének romlása és a sok iskolai, óvodai hiányzás. Fontos a pedagógus érzékeny hozzáállása a problémás gyermekhez akkor is, ha nem bizonyított a bántalmazás. A szülővel való kommunikáció és a családlátogatások is segíthetnek az észlelésben. Ha fény derült a problémára, minél előbbi jelzést kell adni. Ezek után a gyermeknek az érzelmi odafordulásunkkal és türelmünkkel tudunk a legtöbbet segíteni, de egyes elhanyagolások esetében ruhaadományozás, vagy ételcsomagolás is segítség lehet.

A bántalmazás visszafordíthatatlan következményekkel jár: a gyermek akkor is bántalmazott, ha partnerbántalmazás történik a családban, személyisége több fronton sérülhet következtében. Általában beleszületik az agresszióba, ezért azt tekinti természetesnek. A gyermekek félelemben és büntudattal élnek, kötődésük még szorosabbá válik az áldozathoz. Előfordulhat az áldozat hibáztatása és az agresszorral való azonosulás is. Kötődési és lelki zavarok, maradandó testi károsodások követhetik. Ezek a traumák befolyásolják a párválasztást, majd a gyerekként bántalmazott felnőttek maguk is bántalmazóvá, vagy újbóli áldozatokká válhatnak. A szexuális bántalmazás következtében sérül a szexualitás is.

A jelzőrendszer problémája, hogy a jog nem képes kategorizálni a különböző bántalmazástípusokat, és nem számol az erőszak lelken ejtett sebeivel sem. Megnehezíti a problémák megoldását, ha a jelzőrendszerben dolgozó szakemberek felszínesen vizsgálódnak, vagy hibás az agresszióhoz való hozzáállásuk.

A problémák megelőzése lehetséges a családok szociális támogatásával, és a veszélyeztetett családok és gyermekek mielőbbi kiszűrésével. Segíthet a szakmabeliek érzékenyítése, valamint a gyermekbántalmazás mélyrehatóbb tanítása a pedagógusképzésben. A gyermekek figyelmét már óvodás és kisiskolás korban el lehet kezdeni felhívni a családon belüli erőszak prevenciójára, az életkori és egyéni sajátosságainak megfelelően.